

RAD U PRODUŽENOM BORAVKU I SURADNJA S KNJIŽNICOM

Učimo s Brojkōm

Piše
Andrea Škribulja Horvat
učiteljica mentorica
OŠ Gornje Vrapče, Zagreb

Rad u produženom boravku iznimno je složen, jer se radi poslijepodne kad opada koncentracija učenika i kad je kod njih izražena potreba za slobodnom igrom. Stoga je vrlo važan individualni pristup svakom učeniku.

Važno je dobro upoznati učenike, razviti odnos prisnosti, povjerenja, nuditi aktivnosti koje potiču istraživanje, samostalno otkrivanje, osigurati zanimljivo okruženje za učenje i tako utjecati na razvoj cjelovite učenikove ličnosti.

Tako sam poštujući sve specifičnosti prve godine školovanja i rada u produženom boravku primijenila igru kao motivirajuće sredstvo učenja i poučavanja.

Igra kao motivacija

Potaknuta izvrsnim rezultatima predstavljam projekt *Igrom do čitanja i pisanja* ostvaren s učenicima 1. a i 1. b razreda produženog boravka OŠ Gornje Vrapče u školskoj godini 2010./2011. Cilj projekta bio je razvijati vještinu čitanja i pisanja, razvijati jezično-komunikacijske vještine te zavoljeti čitanje i pisanje na početku školovanja.

Kroz projekt ostvarena je uspješna suradnja s roditeljima, knjižničarkom škole te knjižničarkama Knjižne stanice Gornje Vrapče.

Tijekom godine planirali smo i izradili knjigu-spomenar *Vesela abeceda* (razvijanje vještine čitanja i pisanja), pa Brojka (igračka-prijatelj koju je svaki učenik sam napravio) te zbirke pismenih i likovnih radova *Jedan, dva, tri - cvjetići smo mi* (knjiga sjećanja na prvi razred).

Integrirani pristup i različite metode rada pridonijele su ugodnom razrednom ozračju (radnoj disciplini, kvalitetnoj socijalizaciji i razvitku pozitivne slike o sebi).

Učenici su aktivno sudjelovali u procesu učenja koristeći različite izvore znanja. Imali su prigodu primijeniti naučeno i tako dobro razumjeti i zapamtiti otkriveno.

Predstavljanje napravljenoga, iznošenje vlastitog mišljenja, uvažavanje različitosti imalo je veliki utjecaj na razvoj osobnosti učenika i skupine u cjelini.

Projekt je proveden kroz stvaralačke igre (crtanje, pričanje, sastavljanje, lijepljenje, čitanje, pjevanje, plesanje, pisanje, dramaturgiju i oblikovanje).

Vesela abeceda

Prvi je korak bila *Vesela abeceda*, razredna knjiga-spomenar koju je dobio svaki učenik radi što boljeg savladavanja početnog čitanja i pisanja.

Prva godina školovanja znatno je drukčija od svih ostalih godina školovanja. Učitelji se nalaze pred velikim izazovom na području odgojnih i obrazovnih strategija te imaju zadatak poticati intrinzičnu (unutarnju) motivaciju jer su učenici naglašeno ekstrinzično motivirani od kuće. Ovdje do izražaja dolaze učiteljeve ljudske vrline i kreativnost

Ovako je izgledao Brojko

Vesela abeceda

Vesela abeceda posebno je osmišljena radna knjiga u kojoj se nalaze imena učenika skupine poredana abecednim redom uz dodatak zanimljivih zadataka, zagonetki, brojalica, crteža za bojanje uz svako slovo. Svatko je na svoju stranicu uz pomoć roditelja napisao svoj telefonski broj i datum rođenja. Učenici su međusobno razmjenjivali spomenare, pisali su, crtali ili lijepili svojim prijateljima u njihov spomenar na svoju stranicu. I ja sam imala svoj spomenar, što jebio dodatni poticaj za rad, jer su se učenici mijenjali za spomenar sa mnom. To samo dokazuje da je odnos učitelja i učenika ključni čimbenik motivacije za učenje.

Roditelji su također imali svoju stranicu pod slovom R. Pravo je zadovoljstvo bilo promatrati učenike nakon radionice za roditelje gdje su im roditelji pisali poruke i crtali. S velikim su uzbuđenjem čitali jedni drugima poruke i komentirali nacrtano.

To je bila izvrsna nadopuna nastavi, a najveća vrijednost je socijalizacija i rad kroz igru

gdje su se ispreplitala sve vrste interakcija (učenici međusobno, odrasli - učenici).

Našu neobičnu knjigu prvo smo predstavili našoj knjižničarki Ani Grbin Janović. Učenici su joj ponosno pokazivali svoje stranice i objašnjavali način rada. Slijedilo je čitanje pitalica za svako slovo, a zatim istraživački rad primjeren dobi učenika (traženje i zapisivanje riječi koje počinju određenim slovom iz pripremljenih knjiga o abecedi). Idući dan smo čitali zapisane riječi u razredu i napravili osvrt na provedeno (zanimljivost, zadovoljstvo napravljenim, želimo li još tako raditi). Tijekom godine često smo posjećivali školsku knjižnicu i istraživali.

Na satu Edukativne grupe koju vodi pedagoginja škole Elizabeta Jačov učenici su ponovno predstavili *Vesela abecedu*. Pedagoginja je pokazala veliki interes za naš projekt i podupirala nas u radu tijekom godine.

Početkom studenoga pripremali smo se za najavljeni posjet Knjižnoj stanici Gornje Vrapče.

Svaki je učenik osmislio svoju stranicu pišući i crtajući o svojoj najdražoj slikovnici. Stranice smo uvezali i tako je nastala knjiga koju smo poklonili knjižničarki Renati. Predstavili smo *Veselu abecedu* i nakon toga učenici su slobodno listali knjige koje su bile pripremljene za njih. Neki su čitali riječi u paru, divili se fotografijama i crtežima, neki zapisivali riječi u *Veselu abecedu*, jedni su razgledavali knjižnicu, a neki su se raspitali o učlanjenju... Bilo je to ugodno i korisno provedeno vrijeme izvan škole koje je donijelo novo iskustvo učenja. Dogovorili smo nastavak suradnje.

Posjeti knjižnici i istraživački rad imali su veliku važnost na početku školovanja jer su motivirali učenike na području izražavanja, poticali razvoj mišljenja, logičkog zaključivanja i stvaralaštva.

Brojko

Knjiga ima čudesnu moć. Pruža mnoštvo ideja koje nas odvođe u svijet stvaralaštva. Na red je došla zanimljiva priča koja je bila drugi, veliki korak u našem projektu. Svi sudionici u procesu stvaranja nošeni maštom oblače neobičan kostim i kreću na putovanje s osmijehom, sjajem u očima, znatiželjom, iščekivanjem...

Takvo ozračje vladalo je među učenicima nakon čitanja priče *Brojko* i najave da će svatko sam napraviti Brojka. Brojko iz priče Manuele Vladić - Maštruko pripada vrsti svemirskih žirafa koje na tijelu imaju šare u obliku brojeva. Poslan je na Zemlju po tajnom zadatku. Mi smo s Brojkom brojali do 10 i pomagao nam je pri rješavanju matematičkih zadataka.

Priču sam pročitala nekoliko puta. Doživljaje smo izrazili razgovorom, opisivanjem, crtanjem i modeliranjem.

Došao je dan početka izrade Brojka. Kvalitetno smo se pripremili za rad. Pribavili smo potrebne materijale (papir, ljepenke, stare novine, pik traka, ljepljivo za drvo, kistovi...). Tehnika kaširanja za njih je bila novo otkriće.

Rad rukama donio je samopouzdanje i imao je veliku odgojnu i terapijsku značajku. Pratila sam svakog učenika u njegovom radu, poticala ga, usmjeravala i pritom otkrivala njegove mogućnosti.

Izrada je trajala skoro mjesec dana. Završna faza bila je pisanje brojki na Brojkovo tijelo. Učenici su neko vrijeme sami istraživali igračku i igrali se njome. Svaki Brojko je dobio svoje ime. Oživio je. Mogao je sve. Kod učenja Brojko je stajao na klupi i pomagao pri radu. U crteže Brojka upisivali smo zadatke i vježbali. Lik Brojka učenici su počeli crtati jedni drugima u spomenare.

U suradnji s knjižničarkom Renatom u u knjižnici u Gornjem Vrapču priređena je izložba pod nazivom *Brojimo s Brojkom* koja je bila otvorena punih mjesec dana. Svoj tajni zadatak Brojko je ostvario u produženom boravku i u srcima mnogih koji su vidjeli izložbu. Učenici su odveli na izložbu užu i širu obitelj. Primili smo mnoge pohvale.

Jedan, dva tri - cvjetići smo mi

Projekt smo zaokružili objavom zbirke pismenih i likovnih radova pod nazivom *Jedan, dva, tri - cvjetići smo mi* i završnom priredbom na kojoj smo prezentirali sve uratke. Okupljeni roditelji s posebnim su veseljem i ponosom pratili priredbu.

Učenici različitih razreda objedinjeni oko projekta *Igrom do čitanja i pisanja* izrasli su u skupinu naglašenog osjećaja zajedništva. Na putu do cilja ponudila sam im različite aktivnosti kojima se postigla izuzetna motiviranost, upornost u radu, samopouzdanje i porast osjećaja kompetencije. Učenici su samostalno istraživali, stvarali i dolazili do rezultata. Pokazujući napravljeno poticala sam učeničku samoprocjenu i raspravu.

Uključivanje učenika i učitelje u stvarni život zajednice prilika je da se promovira važnost kvalitetnog odgoja i obrazovanja. Ovakvim početnim upoznavanjem i otkrivanjem knjižnice utire se put budućim posjetiteljima koji ne će posjećivati knjižnicu samo radi posuđivanja lektire.

I ove školske godine nastavljam s neobičnim putovanjem i rado se prisjetimo uradaka na koje smo ponosni.